

Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Републике Србије у Београду, решавајући по предмету месечног новчаног примања Пецикозе Расима из Стрмца, кога заступа адвокат Дамјан Брковић из Београда, у поступку по жалби изјављеној против решења Општинске управе општине Прибој 04 број 580-3/2012 од 08.10.2012. године, у извршењу пресуде Управног суда – Одељење у Крагујевцу I-3 У. 11042/16 (2013) од 20.10.2016.године на основу чл. 8. и 11. Закона о правима цивилних инвалида рата («Службени гласник РС», број 52/96), члана 215. Закона о општем управном поступку («Службени лист СРЈ», број 33/97), члана 14. и 17. Закона о државној управи («Службени гласник РС», број 79/05) и овлашћења министра за рад, запошљавање, борачка и социјална питања број 021-02-143/2016-05 од 12.08.2016.године за доношење и потписивање решења, донело је

РЕШЕЊЕ

ЖАЛБА СЕ ОДБИЈА.

Образложење

Решењем првостепеног органа Пецикоза Расиму из Стрмца кога заступа адвокат Дамјан Брковић из Београда одбијен је као неоснован захтев од 10.07.2012. године за признавање права на месечно новчано примање по основу члана породице - цивилне жртве рата сина Пецикоза Сеада, који је убијен као цивилно лице 22.10.1992. године на територији Републике БиХ у извршењу кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва. Захтев је одбијен са разлога што је до убиства именованог под наведеним околностима дошло ван територије Републике Србије, те се с обзиром на територијалну важност Закона о правима цивилних инвалида рата права («Службени гласник РС», број 52/96) прописана тим законом не могу признати подносиоцу захтева. У поступку по жалби ово министарство је донело решење којим се иста одбија.

Против наведеног решења именовани су поднели тужбу Управном суду Србије.

По тужби именованог Управни суд – Одељење у Крагујевцу је донело пресуду I – 20 У 8393/13 од 17.10.2014.године којом је одбијена тужба против решења овог министарства број 580-02-01019/12-11 од 03.04.2013.године.

Против наведене пресуде Управног суда Пецикоза Расим је поднео уставну жалбу.

Одлуком Уставног суда Уж - 9170/2014 од 02.08.2016.године (донетој на седници Већа одржаној 30.06.2016.године) усвојена је уставна жалба Пецикоза Расима и утврђено да је пресудом Управног суда I – 20 У 8393/13 од 17.10.2014.године повређено право подносиоцу уставне жалбе на правично суђење из члана 32. став 1. Устава Републике Србије, поништена је пресуда Управног суда I – 20 У 8393/13 од 17.10.2014.године и одређено да Управни суд донесе нову одлуку о тужби подносиоца уставне жалбе, поднетој против решења Министарства рада, запошљавања а и социјалне политике Републике Србије, број 580-02-01019/2012-11 од 03.04.2013.године.

Поступајући у извршењу наведене одлуке Уставног суда, којом је поништена пресуда Управног суда I – 20 У 8393/13 од 17.10.2014.године Управни суд – Одељење у Крагујевцу донео је пресуду I. – 3 У. 11042/16 (2013) од 20.10.2016.године којом је уважио тужбу именованог и поништио решење овог министарства број 580-02-01019/2012-11 од 03.04.2013.године. У пресуди суд наводи следеће:

«По оцени Управног суда, основано се тужбом оспорава законитост решења туженог органа. Ово стога што разлози дати у образложењу оспореног решења да се члановима породице погинулог лица, које је погинуло на територији друге државе, не могу у Републици Србији признати права прописана законима Републике Србије, а имајући у виду цитиране прописе и наведену одлуку Уставног суда, не могу прихватити као правилни и на закону засновани. На овај начин управни органи су учинили повреде правила поступка које су биле од утицаја на решење ове управне ствари из члана 199. став 2. Закона о општем управном поступку, је разлози дати у образложењу оспореног решења и прописи, с обзиром на стање у списима, не упућују на решење какво је дато у диспозитиву, а тужени орган је повредио и одредбу члана 232. истог закона, јер није отклонио, нити санкционисао учињене повреде правила поступка од стране првостепеног органа. Преме одлуци Уставног суда Уж 9170/14 од 30.06.2016.године жалиоцу је повређено право на правично суђење јер је Управни суд у другим управним споровима (у предметима У 16088/10 од 08.10.2010.године, У 15581/10 од 22.07.2010.године, У 234/07 од 03.06.2009.године и пресуда У 6441/08 од 14.05.2009.године у идентичном чињеничном и правном стању донео позитивне наведене пресуде, тј. утврдио да тужиоцима припада право иако су телесно оштећење задобили ван територије Републике Србије. У поновном поступку надлежни орган је дужан да отклони наведене повреде правила поступка и да у складу са одлуком Уставног суда Уж – 9170/2014 од 30.06.2016.године након правилно утврђеног чињеничног стања, правилном применом материјалног права, донесе ново решење, при чему је везан правним схватањима и примедбама Управног суда у погледу поступка на основу члана 69. Став 2. Закона о управним споровима.

У извршењу пресуде Управног суда – Одељење у Крагујевцу I – 3 У. 11042/16 (2013) од 20.10.2016.године ово Министарство је поново размотрило све списе, ожалбено решење и наводе у жалби и одлучило као у диспозитиву овог решења из следећих разлога:

Из доказа у списима предмета утврђује се:

Из пресуде Окружног суда у Београду К.1419/04 од 15.07.2005. године види се да су оптужени Лукић Милан и др. осуђени на казне затвора због извршења кривичног дела ратни злочин због тога што су дана 22.10.1992. године за време оружаног сукоба на територији БиХ, као припадници паравојне формације у селу Миоче, општина Рудо, БиХ зауставили аутобус из кога су извели више лица муслиманске националности (међу којима и пок. Сеада Пецикозу), пребацили у Вишеград, БиХ и потом на обали реке Дрине на територији БиХ лишили живота. Из пресуде Врховног суда Србије у Београду Кж. I 1807/05 од 13.04.2006. године види се да је оснажена наведена пресуда Окружног суда у Београду К.1419/04 од 15.07.2005. године.

Из уверења МУП-а Прибој од 20.06.2012. године види се да подносилац захтева има пребивалиште у Стрмцу, општина Прибој односно да су он и његов пок. син Сеад држављани Републике Србије.

Из напред наведеног захтева именованог и наведених доказа неспорно се утврђује да је пок. Сеад као цивилно лице убијен дана 22.10.1992. године од припадника паравојне формације у извршењу кривичног дела ратни злочин на територији Републике БиХ, тј. ван територије Републике Србије.

Не постоји правни основ да се члановима породице пок. Сеада признају права приписана Законом о правима цивилних инвалида рата.

У време погибије сина именованог, као ни пре ни после тог времена, заштита цивилних жртава рата никада није била уређена савезним прописима, већ је свака република бивше СФРЈ имала републичке прописе којима је уређивала ову област и који су важили само на територији те републике. Стога нема правног следбеништва у овој области са СФРЈ на Републику Србију.

Чланом 2. Закона о заштити цивилних инвалида рата («Сл.гласник СРС» бр.6/75), као и чланом 2. сада важећег Закона о правима цивилних инвалида рата ("Службени гласник Републике Србије", број 52/96) прописано је да је цивилни инвалид рата лице код кога наступи телесно оштећење од најмање 50% услед ране, повреде или озледе које су оставиле видне трагове, задобијене злостављањем или лишењем слободе од стране непријатеља за време рата, извођења ратних операција од заосталог ратног материјала или непријатељских диверзантских односно терористички акција. Чланом 1. став 3. Закона о заштити цивилних инвалида рата («Сл.гласник СРС» бр.6/75) који је важио у време погибије именованог, као и чланом 3. став 2. сада важећег Закона о правима цивилних инвалида рата ("Службени гласник Републике Србије", број 52/96) прописано је да се члан породице цивилне жртве рата, сматра члан породице лица које је погинуло или умрло под околностима из члана 2. овог закона, уколико је са њим, пре његове смрти, живео у заједничком домаћинству.

Чланом 8. став 1. Закона о правима цивилних инвалида рата («Службени гласник РС», број 52/96) прописано је да лица из члана 3. ст. 1. и 2. овог закона могу остварити права из члана 4. тач. 1.) до 6.) овог закона, под условима, у обиму, на начин и по поступку предвиђеном савезним прописима којима се уређује заштита чланова породица палих бораца и умрлих ратних војних инвалида, а права из члана 4. тач. 7) и 8) овог закона под условима, у обиму, на начин и по поступку предвиђеном републичким прописима којима се уређује заштита чланова породица палих бораца и умрлих ратних војних инвалида.

Сходно принципу државног суверенитета и принципу територијалног важења закона, одредбе члана 1. став 3. Закона о заштити цивилних инвалида рата («Сл.гласник СРС» бр.6/75) који је важио у време погибије именованог, као и одредба члана 3. став 2. сада важећег Закона о правима цивилних инвалида рата ("Службени гласник Републике Србије", број 52/96) могу се применити само на случајеве погибије лица која су настала искључиво на територији Републике Србије, одн. државе која је донела предметни закон и истим установила признавање одређених права.

Из изнетих разлога цивилним лицима која су задобила телесно оштећење на територији друге државе, као и члановима породица погинулих цивилних лица, иако имају или су имали држављанство Републике Србије, не могу се у Републици Србији признавати права прописана законима Републике Србије, осим ако то није изричито прописано тим Законима. У Закону о правима цивилних инвалида рата ниједном одредбом није прописано да се права прописана тим законом могу признати лицима која су задобила телесно оштећење ван територије Републике Србије, нити је прописано да се члановима породица могу признати права прописана овим законом по основу лица која су погинула ван територије Републике Србије као цивилне жртве рата. Ово без обзира на чињеницу да ли су погинуло лице и чланови његове породице имали или имају држављанство Републике Србије. Из истих разлога, иако у конкретном

предмету то није случај, члановима породице цивилне жртве рата којима су права призната решењем надлежног органа друге државе и по закону друге државе не могу бити укључена у исплату права у Републици Србији на терет средстава буџета Републике Србије на основу таквог решења друге државе, јер таква могућност није прописана ни једном одредбом наведеног закона којима се уређује заштита цивилних инвалида рата.

Овакав став у вези оваквог тумачења наведеног закона заснован је на обавезујућем ставу Врховног касационог суда изнетом у више пресуда тог суда (на пр. пресуда тог суда Уж. Бр. 83 од 28.01.2011.године), на правном ставу некадашњег Врховног суда Србије (на пр. пресуда тог суда У. 1769/07 од 20.05.2009. године) односно на правном ставу сада надлежног Управног суда (на пр. пресуда тог суда III-4 У. 12034/11 од 12.04.2012. године). Наиме, Врховни касациони суд ставом који је изнео у више својих пресуда констатује «... лицима код којих је као последица ране, повреде, или озледе задобијене на територији друге државе настало телесно оштећење или члановима породица лица која су погинула на територији друге државе не могу се у Републици Србији признати права предвиђена цитираним законом, осим ако то изричито законом није прописано. Закон о правима цивилних инвалида рата ни једном одредбом није прописао да се својство цивилног инвалида рата може признати и лицима која су оштећење организма под околностима из члана 2. тог закона задобила ван територије Републике Србије». Такође истичемо да ниједна држава у региону и шире није прописала могућност законске заштите цивилних лица која су у оружаним сукобима настрадала ван територије односне државе односно законске заштите чланова породице ових лица.

Посебна заштита цивилних инвалида рата и чланова породица умрлих цивилних инвалида рата и цивилних жртава рата у односу на заштиту других инвалидних лица и чланова њихових породица заснована је на повећаној одговорности државе за штету коју су претрпела цивилна лица под околностима злостављања или лишења слободе од стране непријатеља за време рата, извођењем ратних операција, од заосталог ратног материјала или непријатељских диверзантских, односно терористичких акција на територији Републике Србије. Оваква повећана одговорност Републике Србије према цивилним лицима која су добила телесно оштећење под наведеним околностима или према члановима породица која су погинула односно умрла под овим околностима ван територије Републике Србије не постоји. Евентуално прописивање обавезе Републике Србије да и овим лицима обезбеди посебну (проширену) заштиту значило би да Република Србија преузима одговорност за телесна оштећења или погибије цивилних лица насталих под ратним или другим горе наведеним околностима на просторима других република бивше СФРЈ или у било којој другој држави у свету (на пример за телесна оштећења која су задобила цивилна лица у ратовима у Египту, Сирији..., а која се као избегла лица налазе на територији Републике Србије). Лица која су под овим околностима настрадала ван територије Републике Србије у Републици Србији, евентуално, могу остварити друга права, по другом основу, сходно прописима из области заштите особа са инвалидитетом или области социјалне заштите, која се признају и осталим грађанима Републике Србије, а не посебна права прописана Законом о правима цивилних инвалида рата.

Како погибија пок. Сеада није настала на територији Републике Србије, не постоји правни основ за признавање права на месечно новчано примање подносиоцу захтева и његовог увођења у систем заштите чланова породица цивилних жртава рата по прописима Републике Србије нити за увођење у систем исплате права на терет средстава буџета Републике Србије по одредбама сада важећег Закона о правима

цивилних инвалида рата («Службени гласник РС», број 52/96), нити се то могло учинити по раније важећем Закону о заштити цивилних инвалида рата.

Ово министарство је ценило жалбене наводе и нашло да исти не могу довести до другачијег решења ове управне ствари. Без утицаја на другачије решење ове управне ствари је и чињеница да подносилац захтева има држављанство Републике Србије и пребивалиште на територији Републике Србије.

Ово министарство је посебно ценило наводе изнете у жалби да је у појединим случајевима од појединих надлежних органа Републике Србије дошло до признавања права по Закону о правима цивилних инвалида рата, тј. признавања својстава цивилног инвалида рата и лицима која су телесно оштећење задобила ван територије Републике Србије, да је одбијањем захтева у овој управној ствари дошло до дискриминације породице Пецикоза Сеада, те да се тиме крши и Устав Републике Србије који прописује да су пред Уставом и законом сви једнаки и да свако има право на једнаку законску заштиту без дискриминације. По разматрању ових навода у жалби, ово министарство констатује да су исти основани, те је приступило провери њихове тачности. Наведеном провером утврђено је да су у случајевима који се наводе у жалби, у којима је очигледном повредом материјалног права дошло до признања права по Закону о правима цивилних инвалида рата Републике Србије по основу задесног случаја који је настао ван територије Републике Србије по праву надзора од стране овог министарства стављена ван снаге решења којима су призната та права.

Неспорно је да је у пресудама У.15581/10 од 22.07.2010.године, У.16088/10 од 08.10.2010.године, У.7234/07 од 03.07.2009, и У.6441/08 од 14.05.2009.године (која се наводе у горе наведеној одлуци Уставног суда Уж-9170/2014 од 02.08.2016.године, а на основу којих је Уставни суд засновао став да је у овом случају Пецикоза Расиму повређено право на правично суђење) Управни суд заузео правно схватање према коме стицање својства цивилног инвалида рата није условљено ни местом настанка телесног оштећења, нити држављанским статусом лица у време повређивања, те да је тиме одступио од постојеће судске праксе, што је начелно имало за последицу наступање правне несигурности подносиоца захтева за остваривање наведеног права. Међутим, увидом у списе предмета странака у којима су донете наведене пресуде констатовано је следеће:

Пресудом Управног суда У. 15581/10 од 22.07.2010.године предмет је враћен на поновни поступак и одлуку, а исти је окончан управним решењем број 113-585-00008/09 од 06.09.2010.године, тј. пресудом Управног суда У. 27429/10 од 16.03.2012.године;

Пресудом Врховног суда У. 6441/08 од 14.05.2009.године предмет је враћен на поновни поступак и одлуку, а исти је окончан управним решењем број 580-02-00917/2008-11 од 12.09.2011.године;

Пресудом Врховног суда У. 7234/07 од 03.06..2009.године предмет је враћен на поновни поступак и одлуку, а исти је окончан управним решењем број 580-02-00437/2007-11 од 18.11.2009.године, тј. пресудом Управног суда У. 13811/10 од 13.07.2011.године.

У свим овим случајевима донете су наведене коначне одлуке којима су одбијени захтеви странака за признавање својства цивилног инвалида рата по основу телесног оштећења задобијеног ван територије Републике Србије, односно за признавање права по Закону о цивилним инвалидима рата, члановима породица цивилних лица погинулих ван територије Републике Србије. Стога се може закључити да у односу на ове случајеве у предмету Пецикоза Расима није дошло до повреде права на правично суђење, јер су и у тим предметима донета истоветна решења, као и у наведеним случајевима, тј. захтеви су негативно решени, што је потврђено наведеним одлукама

Управног суда, из чега произилази да Управни суд односно Врховни Касациони суд нису одступили од наведеног става потврђеног како у управној тако и судској пракси.

Са наведеног, а сходно члану 230. Закона о општем управном поступку, одлучено је као у диспозитиву овог решења.

Против овог решења није дозвољена жалба, али се може поднети тужба Управном суду у Београду у року од 30 дана од дана пријема решења.

**МИНИСТАРСТВО ЗА РАД, ЗАПОШЉАВАЊЕ,
БОРАЧКА И СОЦИЈАЛНА ПИТАЊА
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ**

У Београду, 30.12.2016.године

Број: 580-02-01019/2012-11

ПОМОЋНИК МИНИСТРА

Milovan Popović
Милан Поповић

ммб

(Назив и седиште пошиљача)

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ ПРИБОЈ
31330 ПРИБОЈ

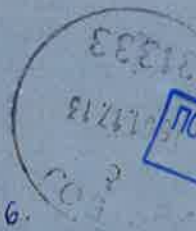
04 БРОЈ: 580-3 / 2012

Предмет пошиљке: РЕШЕЊЕ од 30.12.2016.
бр. 580-02-01019 / 2012-11 Прималац
ОБАВЕЗНО ЛИЧНО ДОСТАВЉАЊЕ

(ПЕЧАТ)

УПРАВНИ ПОСТУПАК
ОУП - 16

R14715

26

АДВ. БРКОВИЋ ДАМЈАН

ПЕЧАНСКА 12

111000 БЕОГРАД

17.01.2017.